

Az Alattyáni Berki-erdő (HUHN20074) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve

Debrecen
2020.

Készítette

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Együttműködő partner

BioAqua Pro Környezetvédelmi Szolgáltató és Tanácsadó Kft.

Bogland Természet-, és Környezetvédelmi Betéti Társaság

E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

Vezető szakmai koordinátor

Kapocsi István

Szakmai koordinátor

Dr. Müller Zoltán

Dr. Kiss Béla

Lesku Balázs

Vezető természettudományi szakértő

Dr. Gulyás Gergely

Vezető agrárgazdálkodási szakértő

Hasznosi László

Közreműködő szakértők

Dr. Gulyás Gergely

Hődör István

Kovács Tibor

Lukács Attila

Polyák László

Sulyok József

Dr. Sum Szabolcs

Szabó Gyula

Tóth Pál

Tokaji Kitti

Juhász Tibor

© Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2020.

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll.
A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai	5
1.1 Név	5
1.2. Azonosító kód.....	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek.....	5
1.4.2. Jelölő fajok	5
1.5. Érintett települések.....	5
1.6. Egyéb védetség kategóriák	6
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	6
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	6
1.7.2. Településrendezési eszközök.....	6
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	6
1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek	7
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	7
1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv.....	7
1.7.7. Egyéb tervek.....	7
2. Veszélyeztető tényezők.....	8
3. Kezelési feladatok meghatározása.....	11
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése.....	11
3.2. Kezelési javaslatok.....	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)	11
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	18
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	18
3.2.4. Kutatás, monitorozás.....	18
3.2.5. Mellékletek.....	19
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	20
3.3.1. Agrártámogatások	21
3.3.2. Pályázatok	27
3.3.3. Egyéb	27
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	27
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	27
3.4.2. A kommunikáció címzettjei.....	28
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	29

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1 Név

Tervezési terület neve:	Alattyáni Berki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
-------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUHN20074
--------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	39,29 ha
--------------------------------	----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 91F0 - Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)

1.4.2. Jelölő fajok

- Nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*)
- Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

1.5. Érintett települések

Jász-Nagykun-Szolnok megye: Alattyán, Jánoshida

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Érintett terület		A település területének érintettsége(%)
		(ha)	(%)	
Alattyán	Jász-Nagykun-Szolnok megye	38,54 ha	98,10%	1,12%

Jánoshida	Jász-Nagykun-Szolnok megye	0,74 ha	1,90%	0,02%
-----------	----------------------------	---------	-------	-------

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület nem érint különleges madárvédelmi területet.

A tervezési terület teljes területe (100%) az Országos Ökológiai Hálózat ökológiai folyosó övezetének része.

<u>Típus</u>	<u>Kód</u>	<u>Név</u>	<u>Átfedés</u> (ha)	<u>Átfedés</u> (%)	<u>Kapcsolódó jogszabály száma</u>
országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezet	OF	-	39,29 ha	100%	Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről 2018. évi CXXXIX törvény.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési területre természetvédelmi kezelési terv nem vonatkozik.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés 10/2011. (IV. 29.) KR sz. rendeletével módosított 18/2004.(XI.9.) számú rendelete a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területrendezési Tervről (egységes szerkezetben).

Alattyan Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2007. (XII.20.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról.

Jánoshida Község Önkormányzata Képviselő-testületének 3/2007. (II.22.) önkormányzati rendelete a Helyi Építési Szabályzatról.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Szolnok-Jászsági erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2029.) Határozat ügyiratszám: HB-03/ERD/01283-3/2019.

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

Az Alattyáni Berki-erdő kiemelt természetmegőrzési terület a Duna-Tisza közti Vadgazdálkodási táj Jászsági Vadgazdálkodási tájegységébe tartozik.

A tájegység vadgazdálkodására a Duna–Tisza közti Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 11/2018. (VII. 3.) AM rendeletben foglaltak az irányadóak.

Úttörő Vadásztársaság, Alattyán (Kódszám: 16-750850-309) vadgazdálkodási üzemterve
érvényes: 2037. február 28. Jóváhagyó határozat ügyiratszám: JN-07/54/00114-4/2019.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A területen halgazdálkodási vízterület nem található, így halgazdálkodási terv sem vonatkozik rá.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

2-10 Zagyva alegység vízyűjtő-gazdálkodási terve – Közreadta a TIVIZIG és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság. Elfogadás dátuma: 2016. április. Érvényes: 2027-ig.

(<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149> alapján)

1.7.7. Egyéb tervek

Nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*) fajmegőrzési terve. Kiadta: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Természetvédelmi Hivatal, 2004. Jóváhagyta: Dr. Persányi Miklós Környezetvédelmi és Vízügyi Miniszter, 2004.

(http://www.termeszetvedelem.hu/_user/downloads/fajmegorzesi%20tervek/nagy%20szikibagoly.pdf)

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B06	fakitermelés	H	31	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0): A törzskiválasztó gyéritések és a lombkoronaszintet érintő egyéb fahasználatok a legtöbb esetben az élőhely természetességének csökkenését eredményezi.
B17	erdészeti talajművelési és egyéb talajkezelési gyakorlatok	H	31	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0): itt a felújítást megelőző teljes talajelőkészítésre gondolunk, ami akkor is rontja az élőhely természetességét, amennyiben kőrises-tölgyesnek újítják föl.
I02	egyéb idegenhonos inváziós fajok	H	21	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): Az inváziós fa- és cserjefajok az élőhely felújulását, regenerációs képességét csökkenthetik, mely hosszabb távon a közösségi jelentőségű élőhely megszűnését is eredményezheti
				1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: Egyes inváziós növényfajok terjedésükkel veszélyeztetik a jelölő élőhely természetességének megőrzését.
L02	fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében	M	6	Nagy szikibagoly (<i>Gortyna borelii lunata</i>): A faj élőhelyén jelentkező cserjésedés a tápnövény (sziki kocsord (<i>Peucedanum officinale</i>) életterének beszűkülését, így egyedszámának további csökkenését eredményezheti, amely a kedvezőtlen állományváltozást indukálhat faj alacsony egyedszámú populációjában.
				1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: A sziki magaskórósok kökénnyel cserjésednek.

N02	aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	M	15	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): A globális klímaváltozás hatására a száraz időszakok hosszabbodása a természetes felújulási folyamatokat hátráltatják, a felújulási képességet csökkentik így közvetve, hosszabb távon az élőhely degradációját segíti elő.
				Nagy szikibagoly (<i>Gortyna borelii lunata</i>): A globális klímaváltozás hatására a száraz időszakok hosszabbodása a tápnövény (szikai kocsord (<i>Peucedanum officinale</i>) életfeltételeit rontja, amelynek közvetve káros hatása lehet a faj Natura 2000 területen belüli kis egyedszámú állományára.
				Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>): A globális klímaváltozás hatására a száraz időszakok hosszabbodnak, mely az élőhelyek tartós kiszáradását idézheti elő. Ez kedvezőtlen hatást gyakorol a faj Natura 2000 területen belüli állományára.
B29	egyéb erdészeti tevékenység, kivéve az agro-erdészethez kapcsolódó tevékenységeket	M	15	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): Az erdei aljnövényzet eltávolítása az erdő természetes felújulási folyamatait akadályozza, teret enged az inváziós fás és lágyszárú fajok megjelenésének, elősegítve az aljnövényzet eljellegtelenedését és így közvetve, hosszú távon a közösségi jelentőségű élőhely megszűnését segítheti elő.
B07	lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmeléket is	M	15	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): az élőhely természetes dinamikája szempontjából fontos a holt, korhadó faanyag jelenléte.
B10	illegális fakitermelés	M	7	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>): Az illegális fakitermelés fokozatosan az élőhely kiterjedésének csökkenését eredményezi.
Kód	Potenciális veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H= nagy; M= közepes; L= kis jelentőségű)	Érintett terület aránya (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
B09	tarvágás	H	31	91F0-Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és

				<i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmion minoris</i>) (91F0): A tarvágás az élőhely kiterjedésének csökkenését eredményezi.
A06	gyepművelés felhagyása	M	15	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: Amennyiben a területet kezeletlenül hagyják, megnő rajta a fűavar mennyisége, becserjésedik, beerdősödik. Így átalakul más élőhelyé.
B01	erdővé alakítás más művelési módból vagy erdősítés	L	<5	1530*-Pannon szikes sztyeppék és mocsarak: A sziki magaskórósok kökénnyel cserjésednek. Potenciális veszélyt jelent a gyep erdősítése.
M08	áradás	L	<5	Nagy szikibagoly (<i>Gortyna borelii lunata</i>): A hosszú ideig elhúzódó áradások veszélyeztetik a tápnövényét (sziki kocsord (<i>Peucedanum officinale</i>)).
L07	állat- és növényfajok közötti kölcsönhatások hiánya vagy csökkenése	L	<5	Nagy szikibagoly (<i>Gortyna borelii lunata</i>): A tápnövény (sziki kocsord (<i>Peucedanum officinale</i>)) állomány nagyságának csökkenése, esetleg a kipusztulása a faj eltűnéséhez vezethet.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Az Alattyáni Berki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területté nyilvánításakor az élőhelyvédelmi irányelv 4. cikkének (4) bekezdése alapján a terület természetvédelmi célkitűzései meghatározásra kerültek, valamint kiemelésre kerültek egyes jelölő értékek, amelyeket a kezelés során prioritásként kell kezelni. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (Natura 2000 adatlap) találhatóak.

A természetvédelmi célállapot:

A megjelölt prioritások szerinti célállapot megvalósításakor arra kell törekedni, hogy a terület jelölő értékei mellett egyéb természetes, közösségi jelentőségű (de nem jelölő) élőhelyek kiterjedésének, karakterének, egységes táji megjelenésének, természetes biológiai sokféleségének fennmaradása is biztosítható legyen, különös tekintettel az ott előforduló, jelentős értéket képviselő védett fajok igényeire.

A célállapot eléréséhez rendelt célkitűzések:

- A területen található erdők esetében javasolt a véderdő funkciót előtérbe helyezni a gazdasági rendeltetéssel szemben.
- Az erdőket át kell állítani valamely folyamatos erdőborítást biztosító művelési módra (tarvágás, teljes talajelőkészítés és tuskózás mellőzése).
- Tájidegen fafajú állományok fokozatos átalakítása természetyszerű erdőállományokká.
- A természetyszerű erdőkben az erdészeti beavatkozások esetében idős, odvasodó faegyedeket, valamint holt faanyagot is meg kell hagyni.
- A gyepterület jelenlegi állapotának fenntartását célzó legeltetési/kaszálási rendszer kidolgozása, mely figyelembe veszi a nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*) lepkefaj állományainak ökológiai érdekeit is (szikis kocsord (*Peucedanum officinale*) állományainak megtartása, növelése).

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozó természetvédelmi célkitűzések eléréséhez a terület egyes részei eltérő kezelést igényelnek, figyelembe véve az ott előforduló élőhelyeket, fajokat, és az ott jellemző gazdálkodási formákat. A kezelési, fenntartási fajvédelmi és részben az élőhely rekonstrukciós és fejlesztési javaslatokat ezért a Natura 2000 terület egyes lehatárolt részegységeire, az úgynevezett kezelési egységekre (KE) vonatkozóan rendszerezi a fenntartási terv (a kezelési egységek térbeli elhelyezkedését a 3.2.5. melléklet térképei mutatják be). A közösségi jelentőségű élőhelyekre és fajokra vonatkozó kutatási és monitorozási javaslatokat a 3.2.4. fejezetben tárgyalja a fenntartási terv.

3.2.1. Élőhelyek kezelése (Kezelési egységek – KE)

A kezelési javaslatok esetében élesen el kell választani a kötelező jellegű, jogszabályban előírt korlátozásokat, illetve az önkéntes vállalásokat. „A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó

javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.”

Az Alattyáni Berki-erdő Natura 2000 területen az előforduló élőhelyek, fontosabb fajok és gazdálkodási módok alapján 4 kezelési egység lehatárolása indokolt, amelyek térképi megjelenítését a 3.2.5 mellékletek fejezet mutatja be. A kezelési egységek lehatárolása a 2015-ben tapasztalt természeti adottságok alapján történt, 1:10.000 alapléptékben. A térképi lehatárolás léptékét figyelembe véve a kezelési egységek határai (különösen nem mesterséges vonalat, pl. szántó, csatorna határkövető egységek esetén) nem szigorúan véve rögzítettek, hanem 10-20 méteres átmeneti sávban értelmezhetők. A kezelések, beavatkozások gyakorlati tervezésénél emellett figyelembe szükséges venni, hogy a természeti adottságok, élőhelyek spontán változásai miatt a kezelési egységek egymáshoz viszonyított határai megváltozhatnak. A fentiek alapján tehát a kezelési egységek térbeli lehatárolása a fenntartási terv gyakorlati átültetése esetén áttekinthető, iránymutató jellegű információnak tekintendő, aminek pontosítását magán a területen, az adott időszak aktuális állapotának megfelelően kell elvégezni.

(a) Kezelési egység kódja: KE-1

(b) Kezelési egység meghatározása: Másodlagos rétsztyep, sziki magaskórós kökény cserjésekkel és fiatal tölgyekkel, mely a nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*) élőhelye. A kezelési egység kiterjedése 2,99 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): kocsordos-öszirózás sziki magaskórósok, rétsztyepék (F3); galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések (P2b)
- Natura 2000 élőhelyek: pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*)
- Érintett erdőrészek: Alattyán 1TN
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*) élőhelyén, a Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) közösségi jelentőségű élőhelyekhez sorolható sziki kocsordos gyepeket nem kell mindenáron kezelés alá vonni. Ha mindenképpen szükséges, úgy a sávos kaszálás javasolt, mely maximálisan a terület 1/3-át érinti, 3 éves forgó alkalmazásával (vagy esetleg 1/4-ét, 4 éves ciklusokban). Tekintettel arra, hogy a nőstény lepkék füvek hüvelyébe petéznek,

ezért a gyep egészének tavaszi/kora nyári kaszálása, és a széna összegyűjtése a fiatal hernyók pusztulását, míg az élőhely késő őszi kaszálása a peték megsemmisülését eredményezné. Továbbá a nőstény példányok leginkább 25-45 cm magasságú – azaz kellően vastag, és erős szárú – füveket választanak a peterakáshoz, ezért a nyár derekán/végén végrehajtott kaszálás sem támogatható akkor, ha a növényzet legalább a rajzási időszak kezdetéig (időjárási körülményektől függően szeptember végéig/október elejéig) nem nő meg ilyen magasságúra. A kezelési egység területén a kaszálást kizárólag a következő időszakban javasoljuk engedélyezni: július 1. – augusztus 20. A magas fűtarlóval történő kaszálás után gyorsabb a növényzet regenerálódása és hamarabb helyreáll az imágók számára optimális, magasabb fűvű élőhelyi struktúra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A gyepek esetén kötelezően betartandó előírásként a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásait szükséges alapul venni.

b) Javasolt előírások:

- Kizárólag kaszálással történő hasznosítás. (GY20)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése. (GY28)
- Kaszálás június 30. után lehetséges. (GY73)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyep állapotának megfelelő, természetvédelmi ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása. (GY79)
- A gyepterület kaszálása, szárazúzása esetén minimum 10 cm-es fűtarló biztosítása. (GY92)/*Megjegyzés: A gyep szárazúzása nem javasolt./*

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhely-rekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az élőhely-kezelési módszerek körében a területileg illetékes nemzeti park igazgatóság által jóváhagyott kaszálási terv végrehajtása, valamint a cserjésedés megakadályozása a jelölő nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*) élőhelyének, a közösségi jelentőségű Pannon szikes sztyeppék és mocsarak (1530*) élőhely hosszú távú védelmét, fenntartását biztosítja.

(a) Kezelési egység kódja: KE-2

(b) Kezelési egység meghatározása: Ide tartoznak a Natura 2000 terület erdői. Magas kőris, magyar kőris és kocsányos tölgy alkotta erdő, fiatal kocsányos tölgy-magyar kőris ültetvény, fiatal nemesnyárasok, valamint fehér nyár alkotta ültetvény jellegű erdők. Kivétel nélkül az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott területek. Összkiterjedésük: 29,54 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): alföldi zárt kocsányos tölgyesek (L5); őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC); nemesnyárasok (S2); őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők (RDb)
- Natura 2000 élőhelyek: Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0) /jelölőnek javasolt élőhely/
- Érintett erdőrészek: Alattyán 1A, 1B, 1C, 1D, 1E1, 1E2, 1F, 1G1, 1G2, 1H1, 1H2, 1I1, 1I2, 1ÚT
- Védett természeti területen fekvő erdőrészek: egyik sem
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: skarlábogár (*Cucujus cinnaberinus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: kis szarvasbogár (*Dorcus parallelipipedus*), orrszarvúbogár (*Oryctes nasicornis*)

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A Natura 2000 terület erdőtervezett erdőállománya alrészleteinek jelenlegi faállománytípus elsősorban a kocsányos tölgy (*Quercus robur*), a magas kőris (*Fraxinus excelsior*), a magyar kőris (*Fraxinus angustifolia ssp. danubialis*) elegyes állományai, továbbá a célállományok is ide tartoznak nagyrészt. Ezekben az erdőrészekben a körzeti erdőtervnek megfelelő gazdálkodás folytatását javasoljuk. A jövőben a vágásos üzemmód megváltoztatását javasolt célul kitűzni a következő erdőtervezési ciklusban.

Nemes nyáras faállomány és célállomány az Alattyán 1G1 erdőrészletben szerepel, ebben az esetben a körzeti erdőtervtől való eltérést javasoljuk, és a faállomány szerkezetátalakítását kőrises tölgyesre. Őshonos és tájhonos fafajok (pl. kocsányos tölgy (*Quercus robur*), a magas kőris (*Fraxinus excelsior*), magyar kőris (*Fraxinus angustifolia ssp. danubialis*), mezei szil (*Ulmus minor*), fehér nyár (*Populus alba*) felújításban való alkalmazását javasoljuk.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény rendelkezései.

Körzeti erdőterv: Szolnok-Jászsági erdőtervezési körzet erdőterve (érvényes: 2029.) Határozat gyiratszám: HB-03/ERD/01283-3/2019.

b) Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)
- A tisztások fátlan állapotban tartása, tisztásként való további nyilvántartása. (E12)
- A gyéritések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása. (E16)
- A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során. (E18)
- A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása. (E27)
- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása. (E29)
- Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése. (E33)
- Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása. (E49) /Megjegyzés: ez a javaslat a nemes nyáras erdőrészekre nem vonatkozik./
- Felújítás tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal. (E51) (Megjegyzés: A jelenleg is a területen található hazai honos állományok folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő a cél, a felújításokat az állományban előforduló hazai honos fajokkal javasoljuk.)
- Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása. (E54) /Megjegyzés: magas kőris, magyar kőris, kocsányos tölgy, fehér nyár/
- Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lág- és fásszárúak továbbterjedésének mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, száruzás) történő megakadályozása. (E83)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki. (VA01)
- Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni. A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (VA02).

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk a jelenleg nemes nyár alkotta ültetvényerdők véghasználatát, majd helyükön őshonos és tájhonos fafajok (pl. kocsányos tölgy, magas kőris, magyar kőris, mezei szil, fehér nyár) alkotta erdők felnevelését. A javasolt tevékenység szerkezetátalakításnak minősíthető, mely az érintett erdőtagokban élőhelyrekonstrukciós tevékenység kivitelezését jelenti.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési, fenntartási javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységhez tartozó erdők jelentős hányadát (41,8%) a Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy

Fraxinus angustifolia fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0) közösségi élőhelytípusba sorolható erdőrészek teszik ki. Állományaik hosszú távú fenntartásához, jelenlegi állapotuk megőrzéséhez, természetességük további csökkenésének megakadályozásához az erdőgazdálkodási tevékenységre vonatkozó önkéntesen vállalható – különösen a felújításra vonatkozó – javaslatok betartása indokolt. Egyéb természetközeli erdőtípusba be nem sorolható erdők tekintetében a hatályos körzeti erdőterv által meghatározott célállomány elérése javasolt, attól eltérés csupán a nemes nyár (*Populus × euramericana*) alkotta erdők esetében célszerű. Az utóbbi fafaj alkotta erdőtagokban az őshonos és tájhonos fajokkal (pl. kocsányos tölgy, magyar kőris, mezei szil, fehér nyár) és ezek tájhonos szaporítóanyagaival történő szerkezetátalakítás hosszú távon az említett 91F0 közösségi jelentőségű élőhelytípus kiterjedését növelhetné. Az említett fafajok erdőfelújításban betöltött szerepe ugyanakkor számos közösségi jelentőségű rovarfaj, így a skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*) és a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*) potenciális élőhelye kiterjedésének növelése mellett, madárvédelmi szempontból (kedvezőbb fészkelési lehetőségek/feltételek) is kívánatos lenne. Az álló és fekvő holtfa, valamint az idős és böhöncös faegyedek kímélete az előbb említett közösségi jelentőségű rovarfajok élőhelyeinek hosszú távú fenntartását megőrzését is elősegíti.

(a) Kezelési egység kódja: KE-3

(b) Kezelési egység meghatározása: Felhagyott, elvadult gyümölcsös. Egy helyrajzi számon két alrészlet (0212/2 a és b), melyek gyümölcsös és kivett (gazdasági épület, udvar) művelési ágú területek. Összkiterjedésük: 1,02 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): extenzív szőlők és gyümölcsösök (T8)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: -
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kötelezően betartandó előírásokon és a javasolt előírásokon túlmenően nem fogalmazunk meg javaslatokat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Kizárólag kaszálással történő hasznosítás. (GY20)
- Inváziós fás szárúak mechanikus irtása. (GY26)
- Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett. (SZ19)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területére vonatkozóan élőhely-rekonstrukciós vagy élőhelyfejlesztési javaslat nem merül fel.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A tájképi és kultúrtörténeti értékű gyümölcsösök fenntartása, megőrzése kiemelt feladat, hiszen a mezőgazdasági kártevőkkel szemben ellenálló ősi gyümölcsfajták utolsó előfordulási helyei és megőrzésükkel nemcsak a tájfajták védelmét, de az ártéri gazdálkodás egyik fontos színterét is oltalmazzuk. Jelenlétük az ártér biológiai és a táji sokféleségét gazdagítja.

(a) Kezelési egység kódja: KE-4

(b) Kezelési egység meghatározása: A Zagyva kiszáradó, feltöltődött holtmedre, a partján őshonos (fehér nyár (*Populus alba*), fehér fűz (*Salix alba*)) és idegenhonos (fehér akác, zöld juhar (*Acer negundo*)) alkotta fákkal, őshonos cserjéssel. Összkiterjedése: 5,73 hektár.

(c) Kezelési egység megfeleltetése/Érintettség vizsgálata:

- A kezelési egység meghatározó élőhelytípusai (Á-NÉR 2011 kódok szerint): Állóvizek (U9); nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások (B1a); őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősavok (RA)
- Natura 2000 élőhelyek: -
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- Érintett, egyéb kiemelt fajok: -

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A Natura 2000 területekre vonatkozó kezelési jellegű kötelező előírások és korlátozások a fenntartási terv elfogadásának időpontjában a kezelési egység élőhelytípusaira nincsenek.

b) Javasolt előírások:

- Inváziós fásszárúak mechanikus irtása kötelező. (GY26)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Javasoljuk megvizsgálni a Zagyvából való vízpótlás lehetőségét, és az ehhez szükséges műtárgy(ak) kiépítésének lehetőségét is. Ehhez geodéziai felmérés és vízügyi tervezés szükséges.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

Gazdálkodáshoz nem köthető jellegű kezelési javaslatok a kezelési egységre vonatkozóan nem merülnek fel.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A javasolt élőhelyrekonstrukció révén a kezelési egységbe tartozó területek vízpótlása lenne megvalósítható, amely a holtág vízterének revitalizációját segítené elő. A mederben a megfelelő vízszint biztosításával a környező területek talajvízszintje is emelkedne, amely kedvező hatást gyakorolna a szomszédos közösségi jelentőségű „Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0) élőhely vízháztartására. Az élőhelyrekonstrukció a közösségi jelentőségű vöröshasú unka (*Bombina bombina*) számára is megfelelő életteret biztosítana.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokat a dokumentáció 3.2.1. fejezetben, a kezelési egységekre vonatkozó kezelési javaslatokkal egységes szerkezetben tárgyalja. Az élőhelyrekonstrukciós javaslatok összefoglalóan a következők:

A **KE-2** kezelési egység területén javasolt szerkezetátalakítás hosszú távon a KE-2 kezelési egységhez tartozó közösségi jelentőségű élőhely (91F0) kiterjedésének növekedését segíthetné elő.

A **KE-4** kezelési egység területén a javasolt élőhelyrekonstrukció (kapcsolat a holtág és a Zagyva vízfolyása között) közvetetten a KE-2 kezelési egység területén található közösségi jelentőségű élőhely (91F0) állapotát javítaná.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

A tervezési terület jelölő fajainak védelme alapvetően az élőhelyek megfelelő kezelésén keresztül biztosítható, a 3.2.1. fejezetben részletezett élőhelykezelési javaslatok alapján. Specifikus fajvédelmi intézkedések nem indokoltak.

Itt egy rövid felsorolást adunk a kezelési egységek által érintett fajokról.

KE-1: nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*)

KE-2: nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), **skarlátbogár** (*Cucujus cinnaberinus*)

KE-4: vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) keretében a területen monitorozás nem zajlik.

A tervezés alapját jelentő 1:10.000 léptékű élőhelyterképezés, illetve a jelölő fajokra vonatkozó botanikai és zoológiai felmérés 2016-ban készült el a teljes területre nézve. A további kutatás és monitorozás tekintetében a 2016-os felmérés eredményeit célszerű alapállapotnak tekinteni.

A jövőben szükséges a területen a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének és természetességének, valamint a jelölő fajok állományának nyomon

követése.

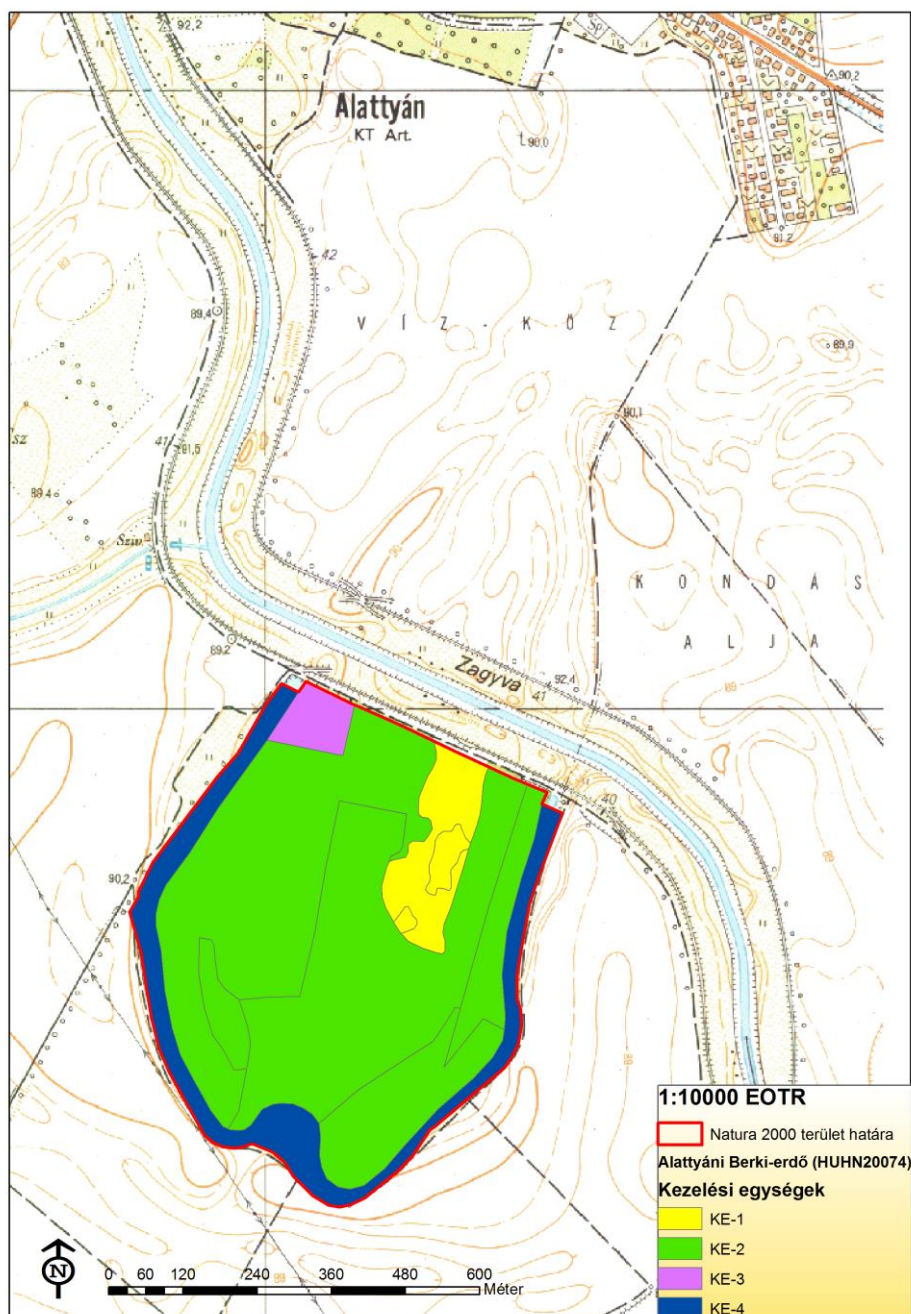
A **jelölő élőhelyek** monitorozására javasolható 5 évente az NBmR protokoll szerinti élőhelyterképezés elvégzése. Az élőhelyek ennél ritkábban végzett monitorozása vélhetőleg nem ad megfelelő lehetőséget az esetlegesen beinduló negatív folyamatok megváltoztatását célzó idejében történő beavatkozásra. Javasolt a jelölő élőhelynek javasolt élőhely (Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (Ulmenion minoris) (91F0)) állományainak változását is egy-egy mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű gyepekre vonatkozó módszertan.

A jelölő **nagy szikibagoly** (*Gortyna borelii lunata*) állományának monitorozása NBmR módszertannal javasolt, 5 évente.

A jelölő **vöröshasú unka** (*Bombina bombina*) állományának monitorozása NBmR módszertannal javasolt, 5 évente.

3.2.5. Mellékletek

A gazdálkodáshoz és egyéb területhasználathoz köthető kezelési egységek megjelenítése.

A tervezési terület kezelési egységei. 2016. 10. 20.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület egésze az Alattányi Berki-erdő erdő (HUHN20074) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területbe tartozik, tehát a tervezési területre alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

Ezen túl a terület teljes egészében az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosó övezetének része is egyben (ld. 1.6. fejezet).

A terület erdőállománya 15 részletben mintegy 31,68 hektáron helyezkedik el. Az érintett erdőrészletek állami tulajdonban vannak.

A tervezési területen nem található a Hortobágyi Nemzeti Park vagyonkezelésében lévő terület. A tervezési terület teljes egésze (100%) a Magyar Állam tulajdonában van.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fentebb összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszerek

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előíráscsoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése

A jelenleg hatályos Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer 2014. évi adatok alapján az Alattyáni Berki-erdő különleges jelentőségű természet-megőrzési terület Alattyán és Jánoshida közigazgatási területeket érintve három fizikai blokkban található, azonban a tervezési terület legnagyobb részben erdőterületnek minősül, így azon mezőgazdasági tevékenységeket nem folytatnak. Az azonosítók évenként változnak, így a táblázat csak tájékoztató jellegű. A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) legfrissebb adatai a <https://www.mepar.hu/> honlapon érhetőek el.

MePAR Blokkazonosító	Teljes terület (ha)	Támogatható terület (ha)	KAT
UEP65-E-10	3,42	3,42	-
UF965-2-10	36,82	0,00	-
UFCL5-J-10	0,46	0,46	-

Az Alattyáni Berki-erdő Natura 2000 terület esetében a terület jellegéből következően csupán az alábbi agrártámogatási források érhetőek el:

Egységes területalapú támogatás (SAPS)

A támogatás mértékéről évente a vidékfejlesztésért felelős miniszter dönt miniszteri rendeletben. A támogatás igénybevételének feltétele, hogy a gazdálkodó maradéktalanul tartsa be az 50/2008. (IV.24.) FVM rendeletben foglaltakat, amely a Helyes Mezőgazdasági és Környezeti állapot feltételrendszerét tartalmazza.

2015-től önállóan nem, csak a zöldítés támogatással együtt igényelhető.

Zöldítés támogatás

A zöldítés keretében elnyert támogatási összeget kifejezetten az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra kell fordítani. Elsődleges célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők egyre nagyobb mértékben járuljanak hozzá a mezőgazdaság alapját is képező környezet és természeti erőforrások megőrzéséhez.

A zöldítés három különböző gyakorlat összessége: állandó gyepterületek fenntartása; terménydiverzifikáció (azaz a növénytermesztés diverzifikálása, változatosabbá tétele), illetve az ökológiai jelentőségű területek kijelölése (EFA). A zöldítés három gyakorlata nem minden esetben különül el egymástól.

Fontos, hogy a zöldítés támogatást csak az egységes területalapú (SAPS) támogatással érintett területek után lehet igényelni.

Kötelező földhasználati előírások ellenértékéként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések

A Natura hálózat gyeppé hasznosítású területeire a 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól értelmében speciális földhasználati előírások vonatkoznak, melyek betartása többletköltséget, illetve bevételkiesést jelentenek a gazdálkodók számára. A Vidékfejlesztési Program keretében pályázható „VP4-12.1.1-16. - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” kompenzációs támogatás ezeknek a többletköltségeknek, valamint kieső bevételeknek az ellentételezésére szolgál.

Ehhez hasonlóan létezik a Vidékfejlesztési program keretében erdős területekre vonatkozó „VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” támogatás is. A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott, magánjogi tulajdonban lévő Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz a felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezésére az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően évente, változó összegű kompenzációs támogatás igényelhető.

Erdő-környezetvédelmi kifizetések

A Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett „VP4-15.1.1-17 - Erdő-környezetvédelmi kifizetések” pályázat célja a tudatos erdő-környezetvédelmi gazdálkodási módok elterjesztése, a fafajok adaptációs képességének növelése, az egyes területeken az erdőtípus, fafajösszetétel, illetve gazdálkodási mód megváltoztatása. A kiírás alapján kizárólag magánjogi erdőgazdálkodó és települési önkormányzat kaphat támogatást a jogerős erdőtervvel rendelkező, Országos Erdőállomány Adattárban szereplő erdőrészletben történő örökös erdőgazdálkodásra, erdőállományok kézimunka igényes ápolására, illetve természetkímélő anyagmozgatásra.

Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása

A „VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 15) és VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása (ÖKO 18)” pályázat célja egyrészt a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése, másrészt az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza.

Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása

A VP5-8.2.1-16 számú felhívás célja a fásítások, mezővédő erdősávok rendszerének kialakítása, fás legelők területének növelése a jelenlegi erdőzónában és az alföldi erdőssztyepp területeken, hozzájárulva a mezőgazdasági és az állattenyésztési termelékenység növeléséhez.

Erdősítés támogatása

A VP5-8.1.1-16 számú felhívás célja a klímaváltozás hatásainak csökkentése, a szél és vízerózió elleni védekezés, valamint a faanyag, mint környezetbarát nyersanyag és megújuló energiaforrás iránti növekvő igény kielégítése érdekében az erdőterület növelésének támogatása.

Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

A VP5-8.5.1.-16 számú felhívás a meglévő erdő természetességi állapotához képest magasabb természetességi állapotú, vagy a sarjeredetű állomány helyett magasabb ökológiai értékű, legalább azonos természetességű, nem sarj eredetű állomány létrehozását kívánja előmozdítani.

Erdészeti genetikai erőforrások megőrzése

A VP4-15.2.1.1-16 számú felhívás célja a klíma rezisztens fafajok biztosítása, fafajaink evolúciós potenciáljának fenntartása a genetikai változatosság megőrzése a fafajok alkalmazkodóképességének érdekében.

Erdészeti, genetikai erőforrások fejlesztése

A VP4-15.2.1.2.-17 számú felhívás célja a magyarországi erdészeti fafajok genetikai erőforrásainak megőrzésével a meglévő genetikai változatosságot, mint az alkalmazkodóképesség alapját és fafajaink evolúciós potenciálját hosszútávon megvédje és fenntartsa.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése

A VP5-8.3.1-17 számú erdőgazdálkodás biztonsága érdekében szükséges fokozott figyelmet fordítani az erdőtüzek kialakulásának megelőzésére – a pályázati felhívás ehhez biztosít megfelelő támogatást.

Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása

A VP5-8.4.1.-16 számú támogatás célja az erdőtüzek vagy egyéb természeti katasztrófák – az éghajlatváltozással összefüggő eseményeket is beleértve és a katasztrófaesemények által károsított erdőgazdálkodási potenciál helyreállítása.

Erdei termelési potenciál mobilizálását szolgáló tevékenységek

A VP5-8.6.2-16 számú felhívás célja az erdők gazdasági értékének növelése olyan erdészeti beavatkozásokkal, amelyek által az erdők nagyobb mértékben képesek ellátni gazdasági értékteremtő funkciójukat.

Ide kell érteni azokat a beavatkozásokat is, amelyek hatásai nem azonnal, hanem a jövőben

várható fahasználatok során tapasztalhatók.

Az erdei ökoszisztémák térítésmentesen nyújtott közjóléti funkcióinak fejlesztése

A VP4-8.5.2.-17 számú felhívás célja, hogy a magyar erdők közjavainak ingyenes elérhetőségének lehetősége jelentősen bővüljön.

Erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és piaci értékesítésére irányuló beruházások

A VP5-8.6.1-17 számú felhívás célja az erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához és a természetközeli erdőgazdálkodási módok elterjedéséhez szükséges eszközök és géppark kialakításának ösztönzése, valamint az erdei termékek és melléktermékek gazdasági hasznosításához szükséges elsődleges feldolgozást szolgáló gépek és berendezések biztosítása, beleértve a lokális megújuló energiarendszer kiszolgálást, faipari feldolgozás előkészítését szolgáló gépeket, technológiát is.

Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés (VP-4-10.1.1-15 és VP-4-10.1.1-16.)

Középhosszú távú támogatási rendszer, melynek feltételeit a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett pályázat szabályozza. A támogatás fő céljai a vidéki területek fenntartható fejlődésének támogatása, a környezet állapotának megőrzése és javítása, a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése, környezetvédelmi szolgáltatások biztosítása, a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése. Kiemelten kívánja továbbá támogatni a biodiverzitás megőrzését a természetes életkörülményeik között (a gazdaságban), a természet, a víz, és a talaj védelmét a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával, a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat kialakításával.

Az AKG 2015 felhívás esetében a gazdálkodók 16 különböző tematikus előírás csoportból (TECS) választhattak a támogatási kérelmeik összeállításánál. A 16 TECS-ből 4 horizontális, 12 pedig zonális előírás csoport volt. A különbség a két kategória között az, hogy míg a horizontális TECS-ek az adott földhasználati kategóriának megfelelően az országban **bárhol** igényelhetők, addig a zonális TECS-ek igénylései a földhasználati kategórián belül **adott területi lehatároláshoz** kötöttek (pl. MTÉ területek). Az AKG 2016 felhívás esetében két horizontális TECS: a horizontális szántó és a horizontális ültetvény került meghirdetésre.

Az agrár-környezetgazdálkodási intézkedések zonális természetvédelmi tematikus előírás csoportjai (Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT)) minden esetben egy adott helyen jellemző természet- és környezetvédelmi probléma kezelésére jöttek létre. A program keretében támogatják a területen gazdálkodókat a természetkímélő gazdálkodási módok kialakításában és fenntartásában olyan gazdálkodási előírásokkal, melyek önkéntes vállalásáért és teljesítéséért területalapú, vissza nem térítendő kifizetés illeti meg a gazdálkodót.

Az igényelhető TECS (tematikus előírás csoport) során támogatás igényelhető a szántóföldi növénytermesztés, gyep-gazdálkodás, illetve a természetvédelmi célú gyeptelepítés támogatására.

Nem termelő mezőgazdasági beruházások

A Vidékfejlesztési Program keretében a „VP4-4.4.1-16. - Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások” pályázat alapján támogatás vehető igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, ez által növelik a Natura 2000 területek

közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez.

Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése

Ugyancsak a Vidékfejlesztési Program keretében van lehetőség pályázni Vízvédelmi célú nem termelő beruházások kivitelezésére. A „VP4-4.4.2.1-16 - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: létesítmények kialakítása, fejlesztése”, illetve a „VP4-4.4.2.2-16 - Vízvédelmi célú nem termelő beruházások: vízvédelmi és vizes élőhely létrehozása, fejlesztése” támogatások alapvető célja területi vízvisszatartás elősegítése, illetve a felszíni és a felszín alatti víztesteket érő terhelések, szennyezések csökkentése, megakadályozása, mind az éghajlatváltozással összefüggő problémák minimalizálása, mind a biodiverzitás megőrzése, mind a vizeink mennyiségi és minőségi védelmének biztosítása céljából.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg a Natura 2000 gyep- és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés. Látható azonban, hogy jelenleg nincsen hatályban szántó és halastó művelési ágú, valamint egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (láprét, vizes élőhelyek stb.) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés. Ebből adódóan ezekre a területekre csupán az egyéb földhasználati korlátozások (nitrát területekre, védett területekre vonatkozó) vannak érvényben, speciális faj és élőhelyvédelmi intézkedések nincsenek.

A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó jelenlegi földhasználati előírások általános értelemben olyan gyephasználatot támogatnak, amely országos léptéket tekintve általában szükségesek a gyepek természetességének megőrzéséhez. Ugyanakkor általánosságukból következően nem képesek kezelni olyan helyi és speciális problémákat, amelyek éppen a jelölő értékek miatt fontosak, egyes kivételes esetekben akár ellent is mondhatnak a Natura 2000 célkitűzéseknek. A fenntartási terv egyik szerepe éppen azoknak a lokális kezelési feladatoknak a meghatározása, amelyek támogatási rendszerbe való beépítése a Natura 2000 célkitűzések szempontjából szükséges.

A jelenlegi agrártámogatási rendszer további jelentős korrekcióra szoruló hiányossága, hogy nem ösztönzi a természetvédelmi szempontból fontos gazdálkodói beavatkozásokat a nem hasznosított mezőgazdasági területeken. Egyúttal nem is teszi érdekeltté a gazdálkodót abban, hogy azok a nem hasznosított mezőgazdasági területek, amelyek éppen a hasznosítás hiánya miatt őriznek értékes közösségi jelentőségű élőhelytípusokat, fajokat - megfelelő (vagy jobb illetve nagyobb) állapotban és kiterjedésben fennmaradjanak.

Mivel ezek a területek rendszerint nem támogatható területrészek, így a támogatható terület maximalizálása érdekében a gazdálkodók gyakran eltüntetik a szegélyvegetációt, cserjéseket, kaszálják az értéktelen szénát adó, vagy vízállásos területeket is, amelyeken korábban nem folytattak intenzív jellegű gyepgazdálkodást. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi természetvédelmi szempontokat elősegítő támogatási rendszer szinte kizárólag magánerdőgazdálkodók számára elérhető. Támogatás igénybevételére nem jogosult önkormányzat, költségvetési szerv, valamint az a gazdálkodó szervezet, amelyben a Magyar Állam tulajdoni hányada eléri vagy meghaladja az 50%-ot. Szükséges lenne ezért olyan támogatási formákat és konstrukciókat kidolgozni és alkalmazni, amelyek állami erdőkben is lehetővé tesznek bizonyos – erdőgazdálkodási, továbbá nem is okvetlenül az erdőgazdálkodás szűken vett körén belül értelmezhető, de erdőterületen történő

– beavatkozásokat.

A Natura 2000 területek közötti koherencia biztosítása érdekében fontos lenne a természeti területek és az ökológiai hálózatba tartozó területek kedvező állapotának megőrzése a Natura 2000 területeken kívül is. A problémára megoldás lehet, ha a természetvédelmi szempontból értékes, de gazdaságosan nem művelhető területek is legalább minimális mértékben támogathatóak lennének, ezáltal nem lennének teljesen haszontalanok a tulajdonosok, földhasználók számára.

A támogatási rendszer kialakítása során figyelembe kellene venni a támogatásra benyújtott terület természetvédelmi értékességét, sajátos ökoszisztéma szolgáltatásait, az ott megtalálható, elkülönülő élőhelyfoltok természetességi értékét és a jó természetességű területeken vagy részterületeken azoknak a fennmaradását segítő gazdálkodást vagy akár a „nem beavatkozást” kellene ösztönözni, az inváziós fajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre a természetvédelmi célkitűzések megvalósításával kapcsolatos pályázat nincs folyamatban, sem tervezési fázisban.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre nincs egyéb javaslat.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Ld. a 3.4.2. pont alatti táblázatban.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Felhasznált kommunikációs eszközök:	Kommunikáció címzettjei:	Időpont, helyszín	Egyéb információ
Egyeztető fórum	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékes vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.11.23. (Alattyán)	Részvevők száma: 10
Önkormányzati közzététel	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékes vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.11.11-24. (Alattyán, Jánoshida)	Kifüggesztés darabszáma: 2
Honlap	<ul style="list-style-type: none"> • gazdálkodók • a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyongazdálkodói • a Natura 2000 területen illetékes vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok • egyéb indokolt célcsoport: helyi lakosság 	2016.11.10-től meghatározott ideig letölthető volt	http://www.e-misszio.hu/n2
Érintettek levélben vagy e-mailben történő megkeresése és tájékoztatása	<ul style="list-style-type: none"> • a Natura 2000 területen illetékes vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervek és települési önkormányzatok 	2016.11.10-16. között	Kiküldött értesítések darabszáma: 76 levél + 89 e-mail

A társadalmi egyeztetés szervezése, lebonyolítása, tartalma és eredménye:

1. Az egyeztető fórum időpontjának és helyszínének egyeztetése megtörtént az érintett szakmai tervezőkkel, természetvédelmi őrkkel és a tájegységvezetővel, valamint a fórum helyszínének otthont adó Alattyán község Polgármesteri Hivatalával (2016. november).
2. A fenntartási terv letölthetővé vált és a véleményezhetőségről cikk jelent meg a kommunikációban résztvevő E-misszió Egyesület honlapján (2016.11.10.).
3. Az érintett önkormányzatok (Alattyán, Jánoshida) 2016.11.11-24. között 10 napra kifüggesztették a fenntartási tervet.
4. Az érintettek jelentős köre a fenntartási terv társadalmi egyeztetésének folyamatáról, a tervek véleményezhetőségéről, a véleményezés módjairól és határidejéről postai levélben (és/vagy e-mailben) értesítésre került. Az értesítő levelek célcsoportok szerinti egyedi összeállítással kerültek kiküldésre (2016.11.10-16. között) és tartalmazták a véleményezéshez szükséges információkat (terület kód, név, érintett települések, véleményezési határidők, egyeztető fórum időpontja stb.). A címzettek köre, az értesítés módja, a tőlük érkezett válaszok, valamint a rájuk adott tervezői válaszok a 4. sz. mellékletben találhatóak.
5. Az érintettek felé meghirdetett időpontban és helyszínen, 2016.11.23-án, 13.00 óra kezdéssel, Alattyán község Polgármesteri Hivatalában (5142 Alattyán, Szent István tér 1.) az egyeztető fórum megtartásra került, melyről emlékeztető és fotódokumentáció készült. A fórumon 10 fő vett részt.

6. A beérkezett véleményeket és észrevételeket a kommunikációban közreműködő szakértő összefoglalta, és a tervekészítő, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részére eljuttatta.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Társadalmi egyeztetést követően 9 címzett részéről érkezett visszajelzés a Natura 2000 fenntartási tervvel kapcsolatban. A legtöbb véleményt régiós, megyéken túlnyúló hatáskörű szervek küldték meg. Emellett voltak országos hatáskörű, megyei szervek, önkormányzatok vadásztársaság is a véleményezőkhöz között. A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság részt vett a fenntartási terv egy részének elkészítésében.

A legfontosabb beérkezett vélemények a 3.4.3.1. táblázatban láthatóak.

3.4.3.1. A legfontosabb beérkezett vélemények:

Kommunikáció címzettje	Alkalmazott eszköz	Visszajelzett? (tartalom)	Hogyan?	Beépült a tervbe?	Hogyan? Ha nem épült be, miért?
Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- Ismerteti a KÖTIVIZIG területi érintettségét. Kéri, a KE-3 erdőtelepítést nem támogató javaslatának átdolgozását, lehetőséget a személyes egyeztetésen alapuló, a terület sajátosságait szem előtt tartó, konszenzusos beavatkozásokra. - 1.7.6 fejezet vízgyűjtőgazdálkodás része aktualizálást igényel. - A tervet a kért kiegészítések után elfogadásra javasolja. - A terv egyeztetésében, módosításában, véleményezésében továbbra is részt kíván venni. - Tájékoztatást kér az elfogadott dokumentációról.)	Levélben	Részben	A KE-3 kezelési egység területére vonatkozó kritizált megfogalmazást mérlegelés után a tervekészítő törölte. - 1.7.6 fejezet vízgyűjtőgazdálkodási részét a tervekészítő javította - a megfogalmazott, együttműködés fenntartására irányuló kérések nem relevánsak a terv szövegezése szempontjából, abba nem kerültek bele.
NEFAG Zrt.	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- Kéri a pontos HRSZ listák és térképek szerepeltetését, törésponti koordinátákkal legyenek jelölve a területek [az egész és annak részegységei is, gyepek, tisztások, erdők stb.], jelölve, hogy meddig tartanak, melyiket milyen természeti érték, milyen javaslat vagy korlátozás, milyen mértékig érinti. - A gyepterületen szükség lenne kökény irtásra, szívesen együttműködnek ebben. De a tervben látott feltételek alapján kezeletlenül fog maradni a	Fórumon	Részben	A Natura 2000 fenntartási terv és az annak alapjául szolgáló dokumentáció tartalmi követelményeit meghatározó „13. számú melléklet a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelethez”, ezen kívül az FM Természetmegőrzési Főosztálya által kiadott „Útmutató a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez” nem írja elő pontos HRSZ listák és törésponti koordináták

		<p>terület.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pontosabban kellene megfogalmazni a javaslatokat, mértékeket, helyszíneket. - Ajánlás szinten jó a talajelőkészítés elhagyása, de a nyáras esetében szükség van rá. - A szálalás szándéknak jó, de itt a feltételei nem adóttak. - Találkoznak olyan problémával, hogy nagy területre terjed ki a védettség kis területen lévő természeti érték miatt, de az egész területre ugyanazok a szabályok vonatkoznak. Szerinte pontosítani, poligon határokkal, számokkal, százalékokkal kifejezni kellene a gazdálkodásra vonatkozó részeket a tervben.) 			<p>szerepeltetését a dokumentumban, továbbá a természeti értékek felsorolását tartalmazó „megalapozó dokumentáció” munkarész nem nyilvános. Emiatt a tervekészítő nem végezte el az első pontban kért módosításokat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - az egészségügyi gyérítés tiltására vonatkozó javaslatot a tervekészítő mérlegelés után törölte - a teljes talajelőkészítés elhagyását a tervekészítő módosította, a javaslat a továbbiakban nem vonatkozik az Alattán 1/G1 erdőrészletre - A gyepterületen a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 (X.18.) Korm. rend. előírásai jelenleg is kötelezően betartandók, amely szerint legeltetéssel vagy kaszálással való fenntartás szükséges. Emiatt a kezeletlen állapot fenntartása jogszabályba ütközik. A tervben szereplő szigorúbb feltételek jelenleg nem előírások, csak önkéntesen vállalhatók, nem kötelezik a földhasználót semmire, így ezek önmagukban nem kell, hogy megakadályozzák a cserjék szaporodásának megállítását. - a talajelőkészítés elhagyása jelenleg ugyancsak önkéntesen vállalható, erre az erdőgazdálkodó nem kötelezhető - a szálalással kapcsolatos fenntartásokat a megalapozó dokumentációba a tervekészítő belefoglalta, mint konfliktuspontot - a tervekészítő véleménye szerint az erdei kezelési egység
--	--	--	--	--	--

					(KE-2) esetében nem szükséges az egység további bontása, az önkéntesen vállalható előírás-javaslatok a teljes kezelési egység területén értelmezhetők. Egyedül az E36-os kódú javaslat (az adott erdőrésztben véghasználat esetén szájalóvágás alkalmazása) értelmezése nehézkes, ezt a javaslatot a tervkészítő törölte.
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, Műszaki Engedélyeztetési és Fogyasztóvédelmi Főosztály, Bányászati Osztály	- levél, és/v. email értesítés - kifüggesztés - honlap - egyeztető fórum	Igen (- 3.4.2. fejezetben hiányzik a tételes felsorolás. - A terv érint bányászati érdekeltségű területeket és koncesszióra kijelölt területeket, amelyek felsorolása hiányzik. Ezekről külön levélben tájékoztatást ad. - A terv földtani/geológiai szempontból megalapozatlan. - Az üzemelő földgázelosztó, szállító és széndhidrogén szállító vezetésekről hiányzik leírás.	Levélben	Részben	- A 3.4.2. fejezethez tartozó 4. számú mellékletben feltüntetésre került a tételes felsorolás. - Tájékoztatásuk szerint bányászati jogosult nincs ezen a területen. A terv földtani/geológiai szempontból történő kiegészítése megvalósult. Az üzemelő földgáz szállító és széndhidrogén szállító vezetésekre vonatkozó leírást a terv 1.3.3.6.pontja tartalmazza. A FÖGÁZ Zrt. a terület fenntartási tervének elkészültéig nem reagált a természetmegőrzési területen üzemelő földgázelosztó vezetékekkel kapcsolatos megkeresésre. Meglévő információink alapján a tervezési területet nem érintik földgázelosztó vezetékek. (https://ekozmu.e-epites.hu/alkalmazas/kozmu-uzemelteto/menu/terkep/tajekoztatasi)

3.4.3.2. A legfontosabb észrevételek, amelyek alapján a terv módosításra került:

Módosítások történtek a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a NEFAG Zrt. egyes észrevételei miatt. Két esetben volt szükség önkéntesen vállalható javaslat törlésére.

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUHN20074 Alattyáni Berki-erdő kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUHN20074 Alattyáni Berki-erdő Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminiszter megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. január „13.”

